

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10Co/63/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8312208845
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Škrab
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8312208845.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Škraba a sudcov Petra Šama a JUDr. Romana Tótha, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpeného advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti žalovanej: C. U., nar. XX.X.XXXX, naposledy bytom B., Z. XX, t. č. na neznámom mieste, zastúpenej ustanovenou opatrovníčkou U. Y., zamestnankyňou Okresného súdu B., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Nám. legionárov 5, Prešov, zastúpeného advokátom JUDr. Igorom Šafrankom, so sídlom Svidník, Sov. hrdinov 163/66, o zaplatenie 540,95 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 4.3.2013 pod č. k. 11C/21/2013 - 86, jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa.

N e p r i z n á v a žalovanej a vedľajšiemu účastníkovi na jej strane náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Okresný súd Humenné vyššie označeným rozsudkom zamietol žalobu, ktorou žalobca žiadal zaviazať žalovanú k úhrade sumy vo výške 540,95 eur, úrok z omeškania vo výške 21,29 eur a 9 % úrok z omeškania ročne zo sumy 281,12 eur od 26.5.2010 do zaplatenia. Žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Žalobcu zaviazal nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania vo výške 106,15 eur, k rukám právneho zástupcu vedľajšieho účastníka, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Vychádzal z odôvodnenia návrhu, v ktorom žalobca uviedol, že jeho právny predchodca (GE Money) uzavrel so žalovanou dňa 17.9.2007 Zmluvu o úvere a ďalších úverových produktoch č. 105171591 v znení jej dodatkov (ďalej len „Zmluva“), ktorej súčasťou sú Všeobecné obchodné podmienky pre úver a používanie platobnej karty (ďalej len „VOP“). Na základe tejto zmluvy bol žalovanej poskytnutý úver vo výške 698,46 eur. Vzhľadom na to, že žalovaná neplnila splátky úveru riadne a včas, došlo k zosplatneniu úveru dňom 4.11.2008 a tým aj k ukončeniu jej platnosti. Pohľadávka žalobcu ku dňu postúpeniu pohľadávky od právneho predchodcu predstavovala sumu 650,95 eur, pričom žalovaná uhradila odo dňa postúpenia sumu 100,- eur. Dlžná suma tak predstavuje čiastku 540,95 eur, pričom pozostáva z istiny úveru 281,12 eur, riadneho úroku 247,65 eur, zmluvnej pokuty a ostatného príslušenstva vrátane poplatkov v sume 12,18 eur, čo žalobca deklaroval výpisom z účtovných kníh peňažného ústavu. Zároveň žalobca v konaní uplatnil aj 9 % zákonný úrok z omeškania ročne od 26.5.2010 do zaplatenia, t. j. odo dňa nasledujúceho po dni účinnosti postúpenia pohľadávky od právneho predchodcu. Terajší žalobca so žalovanou uzavrel Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku dňa 11.5.2010 (ďalej len „Dohoda“), ktorou žalovaná písomne uznala svoj dlh voči žalobcovi. Vedľajší

účastník na strane žalovanej vo vyjadrení zo dňa 25.2.2013 uviedol, že Dohoda bola pripravená ako formulár žalobcom, ktorý bol daný žalovanej, pričom možno mať vážne pochybnosti o tom, že skutočne prejav vôle žalovanej zodpovedal jeho obsahu. Prehlásenie dlžníka - žalovanej o vedomosti premlčania dlhu je sofistikovane skryté v bode 3, pričom malo byť súčasťou uznania v bode 2. Takto predformulovaná Dohoda nemôže byť pre priemerného spotrebiteľa zrozumiteľná a určitá, pretože inštitút uznania záväzku, premlčanie, prípadne rozhodcovská doložka, ich právny význam a dôsledky sú pre väčšinu spotrebiteľov nezrozumiteľnými kategóriami. Z tohto dôvodu Dohoda ako právny úkon je pre svoju nezrozumiteľnosť, neurčitosť a rozpor s dobrými mravmi neplatná. Dlžník podpisom formulárovej Dohody zhoršil svoje postavenie, čo je v rozpore s ustanovením § 54 ods.1 Obč. zákonníka. V rovine verejnoprávnej ochrany spotrebiteľa upravenej zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, je potrebné okolnosti, za ktorých žalobca uzatvára so spotrebiteľmi formulárovej dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznání záväzku, pokladať za nekalú obchodnú praktiku, pričom nekalosť obchodnej praktiky sa posudzuje podľa ustanovenia § 8 ods. 4 tohto zákona. Výkon práv po použití nekalej obchodnej praktiky je v rozpore s dobrými mravmi.

Aplikáciou ustanovení § 52 ods. 1 a nasl. Obč. zákonníka, ako aj smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ako aj ustanovení zákona č. 285/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch uzavrel, že Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznání záväzku je potrebné hodnotiť ako nekalú obchodnú praktiku, pretože boli naplnené zákonné znaky tohto zákonného inštitútu, a pre nedostatok odbornej starostlivosti na strane dodávateľa, ako aj potenciálne riziko, že takéto konanie naruší správanie spotrebiteľa. Právny vzťah, ktorý existuje medzi predchodcom žalobcu a žalovanou, je právnym vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy, a teda na tento právny vzťah je potrebné aplikovať ustanovenia, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru. V danom prípade pri uzatváraní Dohody došlo k nekalej obchodnej praktike, ktorá bola v rozpore s požiadavkou odbornej starostlivosti, a ktorá podstatne narušuje alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výrobkom, alebo k službe, ku ktorému sa dostane, alebo ktorá je mu adresovaná, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov. V danom prípade pri uzatváraní Dohody došlo k takejto nekalej obchodnej praktike, pretože obidva tieto znaky nekalosti

(nedostatok odbornej starostlivosti na strane dodávateľa, ako aj potenciálne riziko, že takéto konanie naruší správanie spotrebiteľa) boli naplnené. Umiestnenie textu o vedomosti premlčaného dlhu nasvedčuje tomu, že zo strany žalobcu došlo k porušeniu odbornej starostlivosti vo vzťahu k spotrebiteľovi, ktorá predpokladá osobitnú schopnosť a starostlivosť, ktorú možno rozumne očakávať od dodávateľa pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi. Z tohto hľadiska Dohoda ako nekalá obchodná praktika, je neplatná.

Keďže vedľajší účastník na strane žalovanej vzniesol námietku premlčania vo vzťahu k úverovej zmluve, uznanie dlhu na základe vyššie označenej Dohody je neplatné, súd žalobu zamietol z dôvodu premlčania (k spoplatneniu úveru došlo dňa 4.11.2008 a žaloba došla súdu až dňa 13.7.2012, teda po uplynutí trojročnej premlčacej doby) (§ 101 Obč. zákonníka).

O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods.1 O.s.p.. Keďže úspešnej žalovanej trovy nevznikli, ich náhrada jej priznaná nebola. Vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej zaviazal neúspešného žalobcu nahradiť na účet jeho právneho zástupcu trovy vo výške 106,15 eur, pozostávajúce z dvoch úkonov právnej služby s príslušenstvom.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal žalobca odvolanie, ktorým žiadal o jeho zmenu tak, aby jeho návrhu bolo v celom rozsahu vyhovené. V odvolaní poukázal predovšetkým na to, že podľa § 110 ods. 1 Obč. zákonníka dlžník uznal písomne čo do dôvodu a výšky nárok, čím sa predlžuje premlčacia doba na ďalších 10 rokov. Ustanovenie § 110 ods. 1 Obč. zákonníka nevyžaduje, aby dlžník mal v čase uznania vedomosť o premlčanom dlhu a preto takéto uznanie nemožno stotožniť s paragrafovým znením Obč. zákonníka, kde § 588, teda že ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní. Uznáním práva podľa § 110 ods. 1 Obč.

zákonníka sa prerušuje plynutie pôvodnej premlčacej doby a začína plynúť nová 10-ročná premlčacia doba. Samotná dohoda neobsahuje žiadne zložité, či zavádzajúce právne formulácie. Nie je rozsiahla, takže je predpoklad, že žalovaná sa mohla oboznámiť s jej obsahom podrobne, pričom takúto Dohodu podpisovala vo svojom bydlisku. Súhlas s Dohodou podpísala slobodne, vedomá si svojich záväzkov. Preto nie je možné uzavretie takejto Dohody považovať za nekalú obchodnú praktiku zo strany veriteľa. Žalovaná sa rozhodla Dohodu podpísať a uhrádzať pohľadávku v splátkach. Aj samotná ochrana spotrebiteľa má svoje medze, pričom súdy nemôžu ochraňovať ľahkomyselnosť a nezodpovednosť spotrebiteľa. V čase podpisu Dohody záväzok žalovanej nebol premlčaný. Z tohto dôvodu okresný súd porušuje zásadu rovnosti účastníkov, keď neprímerane poskytuje ochranu spotrebiteľovi so snahou úplného zbavenia sa jeho zodpovednosti za plnenie svojich povinností, ktoré mu zo záväzkového vzťahu vyplývajú. Konanie žalovanej preto nemožno považovať za morálne a čestné, a je absurdné, aby takémuto konaniu bola poskytnutá zo strany súdu ochrana.

V ďalšej časti odvolania žalobca napadol aj výrok o trovách konania vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej. Zastáva názor, že vedľajší účastník - Združenie musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Podľa údajov registrácie Ministerstva vnútra SR, samotné Združenie má v svojich radoch členov, ktorí evidentne majú právnické

vzdelanie. Z tohto dôvodu trovy vedľajšieho účastníka nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatnenie alebo bránenie práva, čo je dôvodom hodným osobitného zreteľa v zmysle § 150 O.s.p.. Činnosť vedľajšieho účastníka rozhodne nemožno považovať za tak odborne náročnú, že by si vyžadovala úplné právnické vzdelanie. V tejto súvislosti poukázal na viaceré rozhodnutia niektorých krajských súdov SR.

Odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť. Pokiaľ súd prvého stupňa jeho návrh zamietol, v tejto súvislosti správne zistil skutkový stav a správne ho aj právne posúdil. Preto odvolací súd plne odkazuje na zdôvodnenie rozsudku okresným súdom (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Na zdôraznenie správnosti rozsudku okresného súdu, ako aj k dôvodom odvolania žalobcu odvolací súd dopĺňa:

Dňa 17.9.2007 právny predchodca žalobcu (GE Money) uzavrel so žalovanou Zmluvu o úvere a ďalších úverových produktoch. Pohľadávka z úveru bola postúpená na terajšieho žalobcu Zmluvou o postúpení zo dňa 23.9.2009, súčasťou ktorej bolo aj postúpenie pohľadávky vo vzťahu k žalovanej (príloha Zmluvy o postúpení pohľadávky na č. I. 7). Ešte predchodca žalobcu zosplatnil úver ku dňu 4.11.2008 (platobná história na č. I. 11). Návrh na začatie konania okresnému súdu došiel dňa 13.7.2012. Žalovaná v konaní vzniesla námietku premlčania cestou vedľajšieho účastníka na jej strane a preto okresný súd posudzoval, či nárok žalobcu nie je premlčaný vo všeobecnej 3-ročnej premlčacej dobe (§ 110 ods. 1 Obč. zákonníka). Pri právnom posúdení nároku žalobcu je potrebné vychádzať z § 497 Obč. zákonníka, že zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Ak úver bol poskytnutý spotrebiteľovi - fyzickej osobe, ktorá úver nepoužije na iný účel, ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, potom úverový vzťah sa riadi osobitným zákonom, a to zákonom č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Podľa § 2 písm. a) tohto zákona, spotrebiteľským úverom je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Veriteľom je potom právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania, a spotrebiteľom je fyzická osoba (§ 3 ods. 1, 2 cit. zákona). Preto aj okresný súd pri konštatovaní, že ide o spotrebiteľský úver, musel poskytovať spotrebiteľovi ochranu v duchu spotrebiteľských zmlúv upravených v § 52 a nasl. Obč. zákonníka. Podľa § 52 ods. 1 Obč. zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je totiž každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. V tomto prípade žalovanej bol poskytnutý úver na kamenárske výrobky. Veriteľom bola spoločnosť (GE Money), ktorá poskytovala úver v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Preto pri vznesení námietky premlčania je potrebné vychádzať z ustanovení Obč. zákonníka, týkajúcich sa

premlčania nároku. Platí tu všeobecná 3-ročná premlčacia doba (§ 101), keďže úver žalovanej bol poskytnutý naraz, ale splácanie bolo dohodnuté v mesačných splátkach. Pri čiastočnom splatení úveru sa jednotlivé splátky posudzujú so samostatnou dobou premlčania. K zosplateniu úveru, ako už bolo vyššie uvedené, došlo žalobcom ku dňu 4.11.2008. Potom by jeho nárok mal byť premlčaný dňom 4.11.2011. Pravdepodobne pred týmto dátumom boli niektoré mesačné splátky premlčané, keď sa konštatuje 365 dní omeškania s úhradou splátok

v tzv. prílohe č. 1 zmluvy o postúpení pohľadávok (č. I. 12). Žalobca ako postupník získal pohľadávku od právneho predchodcu veriteľa a dňa 11.5.2010 dal podpísať žalovanej Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku. Podľa tvrdení žalobcu, došlo k uznaniu záväzku podľa § 110 ods. 1 Obč. zákonníka, čím sa premlčuje jeho právo za 10 rokov odo dňa, kedy k uznaniu záväzku došlo. Preto jeho nárok nie je premlčaný. Uzavretie takejto Dohody však súd považuje za nekalú obchodnú praktiku, odporujúcu dobrým mravom. Preto nepriznal účinnosť takémuto uznaniu záväzku a z tohto dôvodu je takéto uznanie neplatné. Súd vychádza z ust. § 558 Obč. zákonníka, že uznanie dlhu znamená, že ak niekto písomne uzná, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní. V tejto súvislosti však odvolací súd spochybňuje vedomosť žalovanej ako dlžníka o tom, že uznal už premlčaný dlh.

Podpísaním Dohody sa vytvára situácia, keď na premlčaný dlh sa vytvárajú uznávacie prejavy s novými lehotami, čím dlžník predlžuje u veriteľa dobu na možnosť vymoženia pohľadávky z úverového vzťahu, kde už časť nároku žalobcu musela byť premlčaná. Samotné uznanie záväzku je formulované tak, že osoba uvedená v bode 1.2 tejto Dohody uznáva čo do právneho dôvodu a výšky záväzkov voči veriteľovi. Obdobne v bode 3 „forma splatenia záväzku“ sa uvádza, že dlžník vyhlasuje, že má vedomosť o premlčaní dlhu a jeho následkoch. „Stratenie“ tzv. vedomosti o premlčaní dlhu v texte „forma splatenia záväzku“, a to v bode 3 Dohody, vytvára určité pochybnosti o tom, či dlžník mal vedomosť o tom, čo vlastne podpisuje, teda či uzatvára zmluvu o uznaní záväzku alebo uzatvára zmluvu o splatení záväzku v splátkach, resp. že dáva prehlásenie o tom, že má vedomosť o premlčaní dlhu.

Samostatné právne úkony, a to pristúpenie k záväzku, uznanie záväzku, uzavretie splátkového kalendára, vedomosť o premlčaní dlhu, či uzavretie rozhodcovskej doložky, všetko urobené vo formulárovej zmluve, vytvárajú domnienku, že dlžníkovi nemusela byť známa vedomosť o všetkých právnych následkoch podpisu Dohody. Ak žalobca tvrdí, že uznanie záväzku podľa § 110 ods. 1 Obč. zákonníka nepredpokladá vedomosť o premlčaní dlhu, tak formulácia textu Dohody skôr svedčí o tom, že bolo by to uznanie dlhu podľa § 558 Obč. zákonníka, ktorý predpokladá vedomosť toho, kto písomne uzná dlh, že dlh je premlčaný. Vedľajší účastník jednoznačne tvrdil, že nedošlo k vysvetľovaniu obsahu záväzku, nič sa nehovorilo o premlčaní, len o povinnosti zaplatiť dlh s možnosťou tento dlh zaplatiť v splátkach. Z tohto dôvodu aj súd prvého stupňa akceptoval námietku žalovanej, že nárok žalobcu je premlčaný a žalobu zamietol, s predchádzajúcim odôvodnením, že Dohoda je z dôvodu nekalej obchodnej praktiky neplatná.

Pokiaľ žalobca poukazuje na to, že súdy poskytli spotrebiteľom neoprávnenú výhodu a kryjú tak ľahkomyselnosť a nezodpovednosť spotrebiteľa, je potrebné v tejto súvislosti poukázať na to, že veriteľ využíva určitú právnu nevedomosť spotrebiteľov a vo formulárových zmluvách dáva podpisovať viac právnych úkonov, o význame ktorých

podpisujúca osoba nemusí mať vedomosť. Najmä nemusí mať vedomosť o dôsledkoch pre podpisujúcu osobu pri predĺžení vymoženia pohľadávky veriteľom o ďalších 10 rokov. Odvolací súd nespochybňuje právo veriteľa na vymoženie pohľadávky pred lehotou splatnosti, ale celú situáciu podpisovania Dohody nemôže riešiť len formalisticky. Musí posudzovať aj okolnosti uzavretia takejto Dohody, prípadne motívy jej uzavretia a vyvodiť z toho závery. Závery musia byť v prospech spotrebiteľa v duchu povinnosti súdov

ochraňovať spotrebiteľa pri spotrebiteľských zmluvách podľa § 52 a nasl. Obč. zákonníka, aby spotrebiteľ nebol dotlačený do neprijateľných zmluvných podmienok, znevýhodňujúcich jeho osobu v jeho právach a

povinnostiach. Preto správne rozhodol súd prvého stupňa, ak z ním uvedených dôvodov návrh žalobcu zamietol.

Odvolačný súd sa plne stotožňuje aj s výrokom rozsudku súdu prvého stupňa o trovách konania vo vzťahu žalobcu a vedľajšieho účastníka, keď vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej priznal účelne vynaložené trovy konania za 2 úkony právnych služieb jeho právneho zástupcu (príprava a prevzatie zastúpenia a podanie vyjadrenia) á 36,51 eur, režijný paušál za rok 2012 á 7,63 eur, režijný paušál za rok 2013 á 7,81 eur plus 20 % DPH, spolu vo výške 106,15 eur, a to v zmysle platnej advokátskej tarify. V tejto súvislosti poukazuje na ustanovenie § 25 ods. 1, 2 O.s.p., podľa ktorého, ako zástupcu si účastník môže vždy zvoliť advokáta. Plnomocenstvo udelené advokátovi nemožno obmedziť. Advokát je povinný účelne využívať všetky zákonom prípustné prostriedky a spôsoby poskytovania právnej pomoci účastníkovi, ktorého zastupuje. Odvolačný súd v tejto súvislosti zastáva názor že tieto ustanovenie platí aj pre vedľajšieho účastníka, ak si zvolí advokáta za účelom poskytovania právnej pomoci. Preto nemožno uznať odvolací dôvod žalobcu, že trovy vedľajšieho účastníka v tomto konaní boli vynaložené neúčelne. Preto aj výrok rozsudku súdu prvého stupňa o trovách konania je zákonný.

Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo všetkých jeho výrokoch ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Keďže žalovanej a vedľajšiemu účastníkovi na jej strane trovy odvolacieho konania nevznikli, ich náhrada im priznaná nebola.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.